

हवामान आधारित कृषि सल्ला ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, जिल्हा कृषि हवामान केंद्र, कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दूरध्वनी - (०२१८९) २३३००१

ईमेल - damu.kvkmohol@gmail.com

(१७४) हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला समितीची साप्ताहिक बैठक दिनांक २८/०१/२०२२

मागील आठवड्यातील हवामान (दि.२२.०१.२०२२ ते २८.०१.२०२२)							हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामान अंदाज (दि.२९.०१.२०२२ ते ०२.०२.२०२२)				
२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	दिनांक	२९	३०	३१	०१	०२
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मि. मी.)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
३४.०	३२.६	३०.८	२४.८	२९.२	३०.२	३१.१	कमाल तापमान (अं. से.)	३१.०	३२.०	३३.०	३२.०	३१.०
१४.५	१५.३	१४.०	११.९	१२.२	१४.०	१३.८	किमान तापमान (अं. से.)	१४.०	१५.०	१६.०	१६.०	१५.०
निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	ढग स्थिति (आकाश)	निरभ्र	निरभ्र	निरभ्र	अंशतः ढगाळ	निरभ्र
५६	६३	५४	८०	५५	५३	५४	सकाळची सापेक्ष आद्रता (%)	५५	५८	५८	५९	५५
१८	२४	२६	३५	२७	२७	२६	दुपारची सापेक्ष आद्रता (%)	२९	३९	३८	३८	३८
०.०	०.०	३.७	२.७	३.७	१.९	१.९	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१२.०	९.०	७.०	१०.०	९.०

हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला

पीक	अवस्था	कृषि विषयक सल्ला
हवामान सारांश		भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात दिनांक २८ जानेवारी २०२२ ते ०२ फेब्रुवारी २०२२ दरम्यान हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे. कमाल तापमान ३१ अंश सेल्सिअस ते ३३ अंश सेल्सिअस पर्यंत तर किमान तापमान १४ अंश सेल्सिअस ते १६ अंश सेल्सिअस पर्यंत राहिल. वाऱ्याचा वेग ताशी ०७ किमी ते १२ किमी पर्यंत राहण्याची शक्यता आहे.
विस्तारित श्रेणी अंदाज (ईआरएफएस)		विस्तारित अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मध्य महाराष्ट्रात विभागात (सोलापूर, धुळे, नंदुरबार, जळगाव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, कोल्हापूर) दिनांक ०२ फेब्रुवारी ते ०८ फेब्रुवारी २०२२ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे. किमान तापमान सरासरी राहण्याची शक्यता आहे.
सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> शेतकरी बांधवांनी आपल्या पिकाचे कीड व रोगा संदर्भात नियमित सर्वेक्षण करून जर प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीच्या वर असल्यास योग्य त्या उपाययोजना कराव्यात. फळबागेतील तापमान नियंत्रित राहण्यासाठी फळबागांना शक्यतो रात्रीच्या वेळी पाणी द्यावे. फळबागेतील तापमान नियंत्रित राहण्यासाठी फळबागांमध्ये आच्छादनाचा वापर करावा. पिकावर कीटकनाशकाची, बुरशिनानाशकाची फवारणी करताना योग्य ती खबरदारी काळजी घ्यावी. हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला व हवामानाच्या पूर्वांनुमानाकरिता मेघदूत यामोबाइल ॲपचा वापर करावा. विजेच्या अंदाजाच्या पूर्वांनुमानाकरिता दामिनीमोबाइल ॲपचा वापर करावा.
संदेश		किमान तापमानामध्ये घट झाली असल्याने शेतकरी बांधवांनी स्वतःची तसेच आपल्या पशुधनाची काळजी घ्यावी
रब्बी ज्वारी	दाणे भरण्याची अवस्था	हुरड्या साठी रब्बी ज्वारीच्या फुले मधुर वाणाचे दाणे मऊ व दुग्धावस्थेत असताना कणसाची काढणी करावी व हुरड्यासाठी विक्री करावी. सर्वसाधारणपणे ७० ते ७५ दिवसांत ज्वारी फुलोऱ्यात येते. या अवस्थेत पाणी मिळाल्याने कणसात दाणे भरण्यास मदत होते. कणसाचे वजन वाढून उत्पादन वाढते. ज्यांच्याकडे सिंचनाची सुविधा उपलब्ध असेल त्यांनी ज्वारीसाठी पाणी द्यावे. पक्क होत असलेल्या ज्वारी पिकाचे पक्षापासून संरक्षण करावे.
हरभरा	फुलोऱ्याची अवस्था	ढगाळ वातावरणात हरभरा पिकामध्ये घाटे अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असते. घाटे अळीच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के निंबोळी अर्काची किवा फ्लुबेंडामाइड ४८ टक्के प्रवाही २.५ किवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% दाणेदार ४ ग्राम प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. हरभरा पिकास तुषार सिंचन पद्धतीने योग्य प्रमाणात पाणी द्यावे त्यामुळे उत्पादनात मोठी वाढ होते. हरभरा पिक फुलोऱ्यात असताना आणि घाटे भरण्याच्या अवस्थेमध्ये किवा या अवस्थेत पाण्याचा ताण पडल्यास २ टक्के यूरियाची फवारणी करावी.
गहू	कांडी धरण्याची अवस्था	गहू पिकावर पेरणीनंतर ५५ ते ६५ दिवसांनी, दोन वेळा १९:१९:१९ या विद्राव्य खताची २०० ग्रॅम प्रति १० लीटर पाणी या प्रमाणात फवारणी करावी. पीक वाढीच्या ज्या महत्वाच्या अवस्था आहेत त्या वेळी पाणी देणे फायदेशीर ठरते. आवश्यकतेनुसार कांडी धरण्याची अवस्थेमध्ये (पेरणी नंतर ४० ते ४५ दिवस), फुलोरा अवस्थेत (पेरणी नंतर ६० ते ६५ दिवस) असताना पिकास पाणी द्यावे. मावा व तुडतुडे या किडींचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीस दिसून येताच ०१ ग्रॅम थायमिथाक्झाम २५ डब्ल्यू.जी. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
मका	वाढीची अवस्था	गरजेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. पिकावर अमेरिकन लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव पुन्हा दिसून आल्यास इमामेक्टीन बेन्झोएट ०.४ मिली प्रति लिटर पाण्यातून

हवामान आधारित कृषि सल्ला

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, जिल्हा कृषि हवामान केंद्र, कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दूरध्वनी - (०२१८९) २३३००१

ईमेल - damu.kvkmohol@gmail.com

		फवाराने. अळीचा प्रादुर्भाव लक्षात येण्यासाठी प्रति एकरी चार कामगंध सापळे लावावेत.
भुईमूग	पेरणी	<p>उन्हाळी भुईमुगाची लागवड १५ जानेवारी ते १५ फेब्रुवारी यादरम्यान करावी. पेरणीचे वेळी रात्रीचे किमान तापमान १८ अंश सेल्सिअस किंवा त्या पेक्षा जास्त असावे. किमान तापमानामध्ये घट झाली असल्याने शेतकरी बांधवांनी उन्हाळी भुईमुगाची लागवड पुढे ढकलावी. पेरणी साठी फुले उत्रती, जे.एल. २२६ (फुले उन्नप), टी.ए.जी. २४, टी.जी. २६, टी. पी. जी. ४१, जे.एल. ५०१ या वाणा पैकी निवड करावी.</p> <p>बीजप्रक्रिया: बियाण्यापासून प्रादुर्भाव होणाऱ्या व रोपअवस्थेत येणाऱ्या रोगांपासून पिकाचे संरक्षण करण्यासाठी पेरणीपूर्वी प्रति किलो बियाण्यास ५ ग्रॅम थायरम किंवा २ ग्रॅम कार्बेन्डाझिम किंवा ३ ग्रॅम मॅन्कोझेब किंवा ५ ग्रॅम ट्रायकोडर्मा जैविक बुरशीनाशक चोळावे. नंतर एक किलो बियाण्यास २५ग्रॅम रायझोबियम आणि २५ग्रॅम स्फुरद विरघळविणारे जिवाणू संवर्धक चोळावे बीजप्रक्रिया केलेले बियाणे सावलीत सुकवून पेटावे.</p> <p>खत व्यवस्थापन: पेरणीच्या वेळेस २५ किलो नत्र, ५० किलो स्फुरद द्यावे. भुईमुगाच्या अधिक उत्पादनासाठी रासायनिक खत मात्रे सोबत जिप्सम ४०० किलो प्रती हेक्टर (२०० किलो प्रती हेक्टर पेरणीवेळी तर उर्वरित २०० किलो प्रती हेक्टर आऱ्या सुटताना) जमिनीत मिसळून द्यावे.</p>
	खोडवा ऊस व्यवस्थापन	<p>खोडवा ऊस व्यवस्थापन: उसाचे बुडखे मोठे राहिल्यास ते जमिनीलगत धारदार कोयत्याने छाटून घ्यावेत. त्यामुळे जमिनी खालील कोंब फुटण्यास वाव मिळतो व फूटव्यांची एकूण संख्या वाढते. बुडख्यांच्या छाटणी नंतर लगेचच ०.१ टक्के बाविस्टीन (१ ग्रॅम बाविस्टीन १ लिटर पाण्यात मिसळून तयार केलेल्या द्रावणाची) या बुरशीनाशकाची फवारणी करावी. त्यामुळे मातीतून होणाऱ्या बुरशीजन्य रोगांचा प्रतिबंध होतो.</p> <p>सूक्ष्म अन्नद्रव्य व्यवस्थापन: माती परीक्षणानुसार सूक्ष्म अन्नद्रव्यांची कमतरता असल्यास एकरी १० किलो फेरस सल्फेट, ८ किलो झिंक सल्फेट, ४ किलो मँगनिज सल्फेट व २ किलो बोरॅक्सही सूक्ष्म अन्नद्रव्ययुक्त खते १:१० सेंद्रिय खतामध्ये मिसळून ४ ते ५ दिवस सावलीत मुरवून वापरावीत.</p>
ऊस	सुरू ऊस लागवड	<p>सुरू ऊसाची लागवड १५ डिसेंबर ते १५ फेब्रुवारी दरम्यान करावी. सुरू ऊस लागवड करण्यासाठी को.८६०३२(नीरा), को.एम.०२६५(फुले २६५), एम.एस.१०००१ (फुले १०००१), को.१४०१२(फुले सावित्री), को.सी.६७१(वसंत-१) या जातींची निवड करावी.</p> <p>सुरू उसामध्ये उन्हाळी भुईमूग, कांदा, काकडी, टरबूज, कलिंगड, इत्यादी पिके आंतरपीक म्हणून घेता येतात.</p> <p>बेणे प्रक्रिया: बुरशीजन्य रोग व खवले किड यांच्यापासून प्रतिबंधासाठी ऊस बेणे लागणीपूर्वी १० लिटर पाण्यात डायमेथोएट ३०% प्रवाही २६ + ५ मिली, १० ग्रॅम कार्बेन्डाझिम मिसळून १० मिनिटांसाठी बेणे प्रक्रिया करावी. हुमनीचा प्रादुर्भाव असल्यास बीजप्रक्रियेसाठी इमिडक्लोप्रीड प्रती १० लिटर पाणी वापरून बेणे प्रक्रिया करावी. अॅसेटोबॅक्टर आणि स्फुरद विरघळविणारे जीवाणू संवर्धक अनुक्रमे १० किलो आणि १२५ किलो प्रती १०० लिटर पाण्यात मिसळून तयार केलेल्या द्रावणात उसाच्या टिपच्या ३० मिनिटे बुडवून नंतर लागण करावी त्यामुळे नत्रखतामध्ये ५०ची तर % स्फुरद खतामध्ये २५ची बचत होते.</p> <p>खताची मात्रा: सुरू उसाच्या लागणीच्या वेळी प्रति हेक्टरी २५ किलो नत्र (५५ किलो युरिया), ६० किलो स्फुरद (३६५ किलो सिंगल सुपर फास्फेट) आणि ६० किलो पालाश (१०० किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश द्यावे. को. ८६०३२ (नीरा) या उसाच्या जातीसाठी २५ टक्के रासायनिक खताची मात्रा जास्त द्यावी.</p>
तूर	पक्कता /काढणी	दीर्घकालीन तूर पिकाच्या शेगा वाळव्यावर पीक कापून घ्यावे व खव्यावर मळणी करावी. तूर पिकाचा खोडवा घेऊ नये कारण वांझ या रोगाचा प्रादुर्भाव वाढण्याची शक्यता असते. साठवणुकीपूर्वी तूर धान्य पाच ते सहा दिवस चांगले उन्हात वाळवून पोत्यात किंवा कोठीत साठवावे. साठवण व कोंदट व ओलसर जागेत करू नये. शक्य असल्यास कडुलिंबाचा पाला ५ % धाण्यात मिसळून धान्य साठवावे. त्यामुळे धान्य साठवणीतील किडीपासून सुरक्षित राहते.
कांदा	वाढीची अवस्था	ढगाळ व दमट हवामानामुळे कांदा पिकावरील फूलकिडे या किडीचा तसेच करपा हा रोग आढळून आल्यास डायमीथोएट ३० ईसी. १५ मिली किंवा लॅम्बडासायहॅलोथ्रीन ५ % ईसी ६ मिली + टेब्युकोनॅझोल १० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून स्वच्छ वातावरणात फवारणी करावी.
द्राक्ष	मणी वाढीची अवस्था	हवेमध्ये जास्त आद्रता असल्याने भुरी रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे. प्रादुर्भाव झाल्यास नियंत्रणासाठी अमपेलोमायसेस क्रिसकालीस @ ५ ग्रॅम प्रती लिटर पाणी याप्रमाणात फवारणी करावी. बागेमध्ये तापमान नियंत्रित राहण्यासाठी द्राक्ष बागेस सायंकाळी पाणी द्यावे.
केळी		थंडीपासून केळी बागेत घ्यावयाची काळजी: थंडीची तीव्रता वाढण्याची शक्यता असल्याने केळी बागेस रात्रीच्या वेळी पाणी पुरवठा करावा. केळीच्या झाडास पीक अवस्थेनुसार प्रती झाड २५० ते १००० ग्रॅम निंबोळी ट्रेप द्यावी. केळी पिकावरील फुल किडीच्या नियंत्रणासाठी व थंडी पासून बचावासाठी केळीच्या घडास २-६ % सच्छीद्रतेचे पांढऱ्या प्लास्टिक बॅगचे आवरण करावे. केळी पिकावरील करपा रोग नियंत्रणासाठी रोगग्रस्त पानांचा भाग किंवा पाने काढून जाळावीत. मावा किडीच्या नियंत्रणासाठी डायमेथोएट २० मिली प्रती १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	जनावरांची हिवाळ्यात	गुरांना रात्रीच्या वेळेस गोठ्यात बांधावे आणि थंडीपासून बचाव करण्यासाठी गोठा स्वच्छ व कोरडा ठेवावा. थंडी पासून संरक्षण करण्यासाठी निरोगी ठेवण्यासाठी जनावरांच्या आहारात प्रथिने आणि खनिजे यांची मात्रा वाढवा.

हवामान आधारित कृषि सल्ला
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, जिल्हा कृषि हवामान केंद्र,
कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दूरध्वनी - (०२१८९) २३३००१

ईमेल - damu.kvkmohol@gmail.com

घ्यावयाची काळजी	थंडीमध्ये जनावरांची उर्जेची गरज भागविण्यासाठी नियमितपणे जनावरांना खनिज मिश्रण, मीठ व गव्हाचा भरडा, गूळ इत्यादीचे मिश्रण योग्य प्रमाणे द्यावे. थंडी असल्यामुळे जनावरांच्या गोठ्यातील तसेच पोल्ट्री शेड मधील तापमान नियंत्रणासाठी गोठ्याच्या बाजूने पडदे किंवा गोणपाट लावून तापमान नियंत्रित करावे.
------------------------	--

स्तोत

- १) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.
२) मागील हवामान : विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, सोलापूर.

ठिकाण : कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दि. : २८ जानेवारी २०२२

स्वाक्षरीत

प्रमुख अन्वेषक, ग्रामीण कृषि मौसम सेवा-जिल्हा कृषि
हवामान केंद्र, कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.